शिक्षाचार्यः

एन.टी.ए. सीयूईटी-पीजी 2024
प्रवेशपरीक्षायै (ACQP02) निर्देशिका

Master of Education

NTA CUET-PG 2024
Guidelines for Entrance Test - ACQP02

[updated on 19.01.2024]

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(संसदः अधिनियमेन संस्थापितः)

(NAAC द्वारा 'A++' श्रेण्या प्रत्यायितः)

56-57, सांस्थानिकक्षेत्रम्, जनकपुरी, नवदेहली – 110058

फोन न. 011-28521258, जालपुटम् - www.sanskrit.nic.in, वै-पत्रम् – et2024@csu.co.in

विषयानुक्रमणिका

क्र. सं.	विषयाः	पृ. सं.
1.	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य संक्षिप्तपरिचयः	3
2.	शिक्षाचार्यकक्षायां (एम्.एड्.) प्रवेशार्थं योग्यताः	3
3.	शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमाय उपलब्धस्थानसङ्ख्या	4
4.	आरक्षणम्	4
5.	आरक्षितश्रेणीनां प्रमाणपत्रदातारः अधिकारिणः	5
6.	शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायै (2024) निर्देशाः	5
7.	परीक्षाकेन्द्राणि	5
8.	अत्यावश्यकसूचनाः	6
9.	विश्वविद्यालयपरिसरेषु अध्ययनार्थं सद्यस्क-आवेदनाय निर्देशाः	6
10.	सद्यस्क-आवेदनात् प्राक् ध्यातव्यतथ्यानि	6
11.	परीक्षावधिः परीक्षासम्बद्धसूचनाः च	6
12.	प्रश्नपत्ररूपरेखा	7
13.	मूल्याङ्कनविधिः	7
14	परीक्षापरिणामसम्बद्धाः विशेषसूचनाः	7
15.	शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाः (2024) पाठ्यक्रमः	8
16.	प्रवेशपरीक्षायां पृष्टव्यप्रश्नानाम् उदाहरणानि	8

शिक्षाचार्य (एम्.एड्.) प्रवेशपरीक्षा – 2024

1. केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य संक्षिप्तपरिचयः

सर्वकारस्य (1956) संस्कृतायोगकृतानुशंसाधारेण भारतसर्वकारद्वारा 1970 इत्यस्मिन् वर्षे राष्ट्रियसंस्कृत-संस्थानस्य स्थापना अभवत्। अस्य मुख्योद्देश्यम् आभारतं संस्कृतशिक्षा, शिक्षणम्, अनुसन्धानसम्वर्धनम्, प्रचारः संरक्षणञ्च वर्तते। इदं पूर्णतः भारतसर्वकारस्य मानवसंसाधनविकासमन्त्रालयद्वारा (साम्प्रतं शिक्षामन्त्रालयेन) वित्तपोषितम् आसीत्। पारम्परिकसंस्कृतशिक्षायाः प्रचारप्रसारक्षेत्रे अस्यावदानं निरीक्ष्य राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानं मई- मासस्य सप्तमदिनाङ्के 2002 इत्यस्मिन् वर्षे मानितविश्वविद्यालयरूपेण समुद्घोषितम्। सम्प्रति राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानं केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय-अधिनियमः 2020 (इत्यस्य संख्या 5) अन्तर्गतं संसदा केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, दिल्ली इति रूपेण पारितः। महामहिमराष्ट्रपतिमहोदयानामनुमोदनोपरान्तं 30 अप्रैल् 2020 इत्यतः केन्द्रीयसंस्कृत-विश्वविद्यालयः, दिल्ली इति रूपेण समारब्धः।

विश्वविद्यालयोऽयम् अखिलभारतीयविश्वविद्यालयसङ्घस्य सदस्योऽस्ति तथा च राष्ट्रियमूल्याङ्कन-प्रत्यायनपरिषदा (NAAC) द्वारा 'ए' इति श्रेण्यां प्रत्यायितोऽस्ति। देशस्य विभिन्नभागस्थेषु परिसरेषु प्राक्शास्त्री इत्यारभ्य आचार्य/ विद्यावारिधिः यावत् अध्ययनं भवति। अस्य त्रिपरिसरेषु द्विवर्षीयशिक्षाचार्यपाठ्यक्रमोऽपि सञ्चाल्यते। शैक्षिकसत्रे (2024-25) शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमे प्रवेशार्थम् अखिलभारतीयस्तरे भारतसर्वकारेण सञ्चालितस्य **नेशनल टेस्टिंग एजेन्सी (NTA)** इत्यस्य माध्यमेन शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षा आयोज्यमाना विद्यते। **शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाः प्रश्नपत्रकूटाङ्कः एन.टी.ए.द्वारा ACQP02 निर्धारितो विद्यते।**

2. शिक्षाचार्यकक्षायां (एम.एड.) प्रवेशार्थं योग्यताः

- मान्यताप्राप्तविश्वविद्यालयात्/संस्थानात् शिक्षाशास्त्रि/बी.एड्. (संस्कृतशिक्षणविषयसहितम्) न्यूनातिन्यूनं 50% अङ्काः ।
- येषां प्रवेशार्थिनां शिक्षाशास्त्री (बी.एड.) संस्कृतविषयसहिता नास्ति, परं यदि एतेषां प्रवेशार्थिनां स्नातकस्तरे, स्नातकोत्तरस्तरे वा (बी.ए./एम.ए. स्तरे) संस्कृतविषयः अस्ति, तदा एते अपि शिक्षाचार्याय प्रवेशार्हाः सन्ति।
- B.El.Ed. (with 50% marks) इत्यनेन सह स्नातक/स्नातकोत्तरस्तरे संस्कृतविषयस्य छात्राः प्रवेशार्थम् अर्हाः सन्ति।
- D.El.Ed. (with 50% marks) इत्यनेन सह स्नातक/स्नातकोत्तरस्तरे (with 50% marks) संस्कृतविषयस्य छात्राः प्रवेशार्थम् अर्हाः सन्ति।
- एतैः प्रवेशार्थिभिः संस्कृतमाध्यमेन अध्ययन-परीक्षालेखनस्य क्षमतायाः शपथपत्रस्य समर्पणम् अनिवार्यं भविष्यति।
- अर्हतापरीक्षायां प्रविष्टाः छात्राः अपि आवेदनं कर्तुं शक्नुवन्ति।
- केन्द्रीयसर्वकारस्य नियमानुसारम् अनुसूचितजातिजनजातीयानाम्, अन्याप्रगतजातीयानाम्, अन्यथा सक्षमाणां च कृते न्यूनतम-प्रवेशार्हतायां 5% अङ्कानां शिथिलता भविष्यति।

प्रवेशकाले आवेदनेन सह योग्यतापरीक्षोत्तीर्णतायाः प्रमाणपत्रस्य प्रस्तुतिः अनिवार्या । यदि परीक्षायाः परिणामः अघोषितः भवति तर्हि प्रवेशसमये व्यक्तिगतरूपेण वा गोपनीयरूपेण वा परिणामसम्बद्ध-प्रमाणपत्र-समर्पणे प्रवेशः दीयते, अन्यथा प्रवेशस्य योग्यता निरस्यते ।

चयनविधिः

भारतसर्वकारस्य निर्देशानाम् अनुरूपेण केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमे अध्ययनार्थं एन.टी.ए.द्वारा प्रश्नपत्रकूटाङ्केन **(ACQP02)** सह **सीयूईटी-पीजी 2024** इत्यस्याः परीक्षायाः आयोजनं सुनिश्चितम् अस्ति। **प्रवेशपरीक्षायाम् आवेदनात् प्रागेव सर्वे अभ्यर्थिनः एन.टी.ए.द्वारा प्रकाशितसर्वनिर्देशान् सम्यक्तया अवगच्छेयुः। प्रत्येकं स्तरे आवेदनकाले सावधानं समस्तसूचनाः प्रदेयाः।**

शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमे प्रवेशाय समस्तैः अभ्यर्थिभिः एन.टी.ए.द्वारा निर्धारित-सद्यस्क-आवेदनप्रक्रियया आवेदनीय-मस्ति । आवेदनोपरान्तम् एन.टी.ए.द्वारा निर्धारितेषु विभिन्नकेन्द्रेषु आवेदकैः सङ्गणकाधारितपरीक्षणस्य (CBT) माध्यमेन परीक्षा सम्पादनीया अस्ति। चयनमापदण्डानाम् अनुरूपेण प्रवेशपरीक्षोत्तीर्णैः छात्रैः पुनः केन्द्रीयसंस्कृत-विश्वविद्यालयस्य शिक्षाचार्यकृते नियतपरिसरेषु अध्ययनार्थं प्रवेशाय सद्यस्क-आवेदनं करणीयमस्ति ।

प्रवेशार्थम् आवेदनकाले प्रत्येकं छात्रैः केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य निर्दिष्टपरिसरेषु प्रवेशार्थम् अधिकाधिक-वरीयताक्रमेण स्वीयविकल्पानाम् उल्लेखः करणीयः अस्ति । एतस्याः वरीयतायाः क्रमेण परिसरेषु प्रवेशः शक्यः । इष्टपरिसरे स्थानस्य अनुपलब्धौ वरीयताक्रमानुसारेण अन्यस्मिन् परिसरे प्रवेशार्हता भविष्यति। विश्वविद्यालये प्रवेशार्थम् अखिल-भारतीयस्तरीया वरीयतासूची निर्मातव्या। विश्वविद्यालयस्य जालपुटे सफलछात्राणां सूची यथासमयम् उपारोहणीया भविष्यति ।

3. शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमाय उपलब्धस्थानसङ्ख्या

विश्वविद्यालये शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमाय उपलब्धस्थानसङ्ख्या 165 (पञ्चषष्ठ्यधिकम् एकशतम्) अस्ति ।

क्र.	परिसरनाम	उपलब्धस्थानानि
1.	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, जयपुरपरिसरः, जयपुरम्	55
2.	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, भोपालपरिसरः, भोपालम्	55
3.	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, श्रीसदाशिवपरिसरः, पुरी	55

नोट- सम्बद्धपरिसरे प्रवेशस्य, अस्य निरस्तीकरणस्य अधिकारः विश्वविद्यालयस्य सक्षमाधिकार्यधीनो वर्तते।

4. आरक्षणम्

विभिन्नप्रवेशार्थिनां कृते भारतसर्वकारस्य नियमानुसारम् आरक्षणव्यवस्था अधोलिखिता वर्तते -

- अनुसूचितजातीयानां (SC) कृते 15%
- अनुसूचितजनजातीयानां (ST) कृते 7.5%
- अन्य-अप्रगतजातीयानां (OBC) कृते (केन्द्रसर्वकारसूच्यनुसारेण) 27%
- अन्यथासक्षमाणां प्रज्ञाचक्षुषां चा कृते 5%
- युद्धे/सैनिकसंघर्षे सशस्त्रासेनागत-हताहतानां विधवानाम् /अपत्यानाम् कृते 3%
  (प्रमाणपत्रे हताहतावस्थाविषये स्पष्टोल्लेखः अपेक्षितः अस्ति।)
- राष्ट्रिय-अन्ताराष्ट्रियस्पर्धासु प्रतिभागिभ्यः प्रवेशार्थिभ्यः क्रीडालूनां कृते 2%
- आर्थिकरूपेण अक्षमाणां (EWS) कृते 10%

- अन्ताराष्ट्रियानां, पूर्वोत्तरराज्याणां (NER) च अभ्यर्थिभ्यः, जम्मूकश्मीराभ्यर्थिभ्यः, एकल-बालिकाभ्यः आरक्षणम् 5%

उपर्युक्तश्रेणीनाम् आवेदकैः परिसरेषु प्रवेशकाले आरक्षितश्रेणीनिमित्तं विधिवत् विनिर्दिष्टं स्वीयम् प्रमाणपत्रं राजपत्रित-अधिकारिद्वारा सत्यापनपुरस्सरम् आवेदनपत्रेण साकम् अनिवार्यरूपेण समर्पणीयम्। अन्यथा, प्रवेशः निरस्तो भविष्यति। विश्वविद्यालयस्य परिसरेभ्यः आरक्षणनिर्धारणं केन्द्रीयस्तरे एव भविष्यति। अनुसूचितजातेः अनुसूचितजनजातेः, अन्य-अप्रगतजातीयानां च कृते आरक्षितस्थानानि अपरिवर्तनानि भविष्यन्ति। अन्यारक्षणविषये अयं नियमः नास्ति।

5. आरक्षितश्रेणीनां प्रमाणपत्रदातारः अधिकारिणः

- अनुसूचितजाति/जनजाति/अन्य-अप्रगतजातीयानां कृते - जिल्लाधीशः/उपजिल्लाधीशः (एस.डी.एम.)/ तहसीलदारः/ एम.आर.ओ.
- दिव्याङ्गानाम् (अन्यथा सक्षमाणां)/प्रज्ञाचक्षुषां कृते राजकीयचिकित्सालयस्य प्रधानचिकित्साधिकारी। 40% विकलाङ्गता, ततोऽपि अधिका वा विकलाङ्गता)।
- सशस्त्रसेनानीनां बालकानां/विधवानां कृते - सैनिक/नाविक/वायुसेनासंघटनानां सचिवः।

6. शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायै (2024) निर्देशाः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालये शिक्षाचार्यकक्षायां प्रवेशार्थिभ्यः एन.टी.ए.द्वारा **सीयूईटी-पीजी 2024** इत्यस्याः परीक्षायाः माध्यमेन देशस्य विभिन्नभागेषु निर्धारितकेन्द्रेषु द्विवर्षीयशिक्षाचार्य (एम्.एड्.) पाठ्यक्रमाय प्रवेशपरीक्षा आयोज्यमाना वर्तते। प्रवेशपरीक्षायाः दिनाङ्कस्य समयस्य च घोषणा एन.टी.ए.द्वारा भविष्यति। योग्यतायुतैः छात्रैः प्रवेशपरीक्षार्थम् अधोलिखितजालपुटस्य माध्यमेन नियतावधौ सद्यस्क-आवेदनं कर्तुं शक्यते -

https://pgcuet.samarth.ac.in/index.php

प्रमुखदिनाङ्काः

प्रवेशपरीक्षायै सद्यस्क-आवेदनप्रक्रिया	26 दिसम्बर 2023 तः 24 जनवरी 2024 (11.50 PM पर्यन्तम्)
पूर्णतया आवेदितावेदनस्य शुल्कसमर्पणम्	25 जनवरी 2024 (11.50 PM पर्यन्तम्)
आवेदितावेदनस्य संशोधनम्	27 जनवरी 2024 तः 29 जनवरी 2024 (11.50 PM पर्यन्तम्)
प्रवेशपत्रप्राप्तिः	07 मार्च 2024
परीक्षादिनाङ्कः	11 मार्च 2024 तः 28 मार्च 2024

अभ्यर्थिनः कृपया आवेदनेन च सम्बद्धसमस्तानां महत्त्वपूर्णदिनाङ्कानां विषये एन.टी.ए.द्वारा प्रदीयमानानां सूचनानां विषये जागरुकाः भवेयुः। एतदर्थं एन.टी.ए.संस्थायाः जालपुटं सततम् अवलोकनीयम्। आवेदनप्रवेश-प्रक्रियाणां विषये एन.टी.ए.संस्थायाः एव अन्तिमनिर्णयो भविष्यति।

7. परीक्षाकेन्द्राणि

एन.टी.ए.द्वारा निर्धारितेषु परीक्षाकेन्द्रेषु कस्यचित् एकस्य केन्द्रस्य चयनं छात्रैः प्रदत्तसूचनाधारेण भविष्यति। केन्द्रनिर्धारणादीनां सम्बन्धे एन.टी.ए.द्वारा प्रकाशितनियमावल्याः सावधानम् अवलोकनम् आवश्यकम् इति। अभ्यर्थिनः निर्धारितकेन्द्रे एव परीक्षार्थम् अर्हाः भविष्यन्ति।

8. **अत्यावश्यकसूचनाः**

- आवेदनप्रक्रियायाः प्राक् एन.टी.ए.द्वारा प्रकाशितनिर्देशिकायाः, अस्याः निर्देशिकायाश्च अवबोधः आवश्यकः अस्ति ।
- सीयूईटी-पीजी इत्यन्तर्गतं सद्यस्क-आवेदनं ध्यानेन करणीयम् । अपूर्णसद्यस्क-आवेदनम् अस्वीकार्यमिति।
- सद्यस्क-आवेदने लिखितानां तथ्यानां सत्यापनं परीक्षासमये प्रवेशसमये च भविष्यति।
- कस्यचित् तथ्यस्य असत्यत्वे प्रमाणिते सति, यथानियमं न्यायिकदण्डः, परीक्षानिष्कासनम्/ प्रवेशनिरस्तीकरणम् इत्यादिकं यथायोग्यं प्रकल्पयिष्यते।
- एन.टी.ए.द्वारा निर्धारितशुल्कं समर्प्य आवेदनप्रक्रिया सम्पादनीया।

9. **विश्वविद्यालयपरिसरेषु अध्ययनार्थं सद्यस्क-आवेदनाय निर्देशाः**

प्रवेशपरीक्षायाम् उत्तीर्णे सति अभ्यर्थी अध्ययनाय विश्वविद्यालयस्य जालपुटे परिसरचयनं करिष्यति। एतदर्थम् उत्तीर्णाभ्यर्थिनां सूची प्रकाशयिष्यते। उत्तीर्णाभ्यर्थिनः प्रवेशाय सद्यस्क-प्रवेश-आवेदनं केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य जालपुटे प्रदर्शितनिर्देशानाम् अनुरूपेण कर्तुं शक्नुवन्ति। त्रुटिपूर्ण-अपूर्णानि आवेदनानि, निश्चिततिथ्यनन्तरं समर्पितानि आवेदनानि अस्वीकार्याणि भविष्यन्ति। शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाम् उत्तीर्णाः छात्राः एव वरीयताक्रमेण शिक्षाचार्य-पाठ्यक्रमाय निर्धारितविश्वविद्यालयस्य परिसरेषु प्रवेशार्हाः भविष्यन्ति। इयं वरीयतासूची केवलम् एकशैक्षिकसत्राय (2024-25) एव मान्या भविष्यति। प्रवेशोपरान्तस्य स्थानान्तरणस्य अनुमतिः अशक्या। तथा च प्रवेशोपरान्तं शुल्कमपि अप्रत्यर्पणीयम्। निर्देशिकेयं ध्यानेन पठनीया । यदा अपेक्षिताः अर्हताः विद्यन्ते, तदा एतदर्थम् आवेदनीयम् ।

परिसरप्रवेशाय आवेदनप्रक्रियार्थम् अवधेयाः अंशाः -

- एन.टी.ए. द्वारा निर्दिष्टतिथितः परं कृतानि आवेदनपत्राणि स्वीकृतानि न भविष्यन्ति।
- शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षोत्तीर्णाः छात्राः एव शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमे निर्धारितपरिसरे वरीयताक्रमेण प्रवेशाय अर्हाः भविष्यन्ति ।
- प्रवेशार्थम् उत्तीर्णतासूची वरीयतासूची च केवलं शैक्षिकसत्राय 2024 एव मान्ये भविष्यतः।

10. **सद्यस्क-आवेदनात् प्राक् ध्यातव्यतथ्यानि**

- केवलमर्हप्रार्थिभिः परीक्षायां सम्मिलितैर्भाव्यम्। यदि कश्चिदर्हः नास्ति, परन्तु शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायां सम्मिलितो भवति, तर्हि परिणामे स एव व्यक्तिगतरूपेण स्वयम् उत्तरदायी भविष्यति।
- शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमः एन.सी.टी.ई.द्वारा मान्यताप्राप्तः अस्ति। विश्वविद्यालयस्य विभिन्नपरिसरेषु निर्धरित-सङ्ख्यानुसारं योग्यताक्रमानुसारेण एव प्रवेशः प्रकल्पयिष्यते।
- प्रवेशार्हतापरिशीलनम्, आरक्षणादीनां निश्चयश्च, एतत्सर्वं विश्वविद्यालयस्य अधीनं वर्तते।
- प्रवेशविषये विश्वविद्यालयस्य कुलपतेः निर्णय एव अन्तिमः।
- न्यायिकविषयेषु देहली-उच्चन्यायालयस्य एव क्षेत्राधिकारः भविष्यति।
- पुनः मूल्याङ्कनं नैव भविष्यति।

11. **परीक्षावधिः परीक्षासम्बद्धसूचनाः च**

- परीक्षायै एन.टी.ए. इत्यस्याः नियमावली सावधानं पठनीया ।

- परीक्षावधिः 105 निमेषात्मकः इति । अयञ्च निर्धारित-समयावधिः स्लोट् (Slot) रूपेण निर्धारितो भविष्यति ।
- शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाम् अभ्यर्थी सङ्गणकाधारितपरीक्षणस्य (CBT) माध्यमेन परीक्षां सम्पादयिष्यति। यदि अपेक्ष्यते, सङ्गणकपरिचालनस्य अभ्यासः अवश्यमेव करणीयः ।
- सर्वे 75 बहुविकल्पीया-प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन भविष्यन्ति।
- प्रत्येकं प्रश्नस्य सम्यक् उत्तराय 4 अङ्काः निर्धारिताः सन्ति, परम् असमीचीनोत्तराय 1 अङ्कः न्यूनीकरिष्यते (Minus Marking)।
- प्रवेशपरीक्षासमये परीक्षाकक्षे प्रवेशपत्रम् अनिवार्यतया प्रस्तोतव्यम्।
- शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाम् अवैधसाधनानि अवलम्बयन् उत्तराणि लेखितुम् अन्यतः साहाय्यं प्राप्नुवन् अनुशासनहीनतां वा प्रदर्शयन् परीक्षार्थी केन्द्राध्यक्षेण सद्यः परीक्षाया बहिष्करिष्यते यथाविधि दण्डनं वा करिष्यते।
- छायाचित्रेण सह वैषम्ये सति, सन्देहे जाते, परीक्षातः निलम्बनम्/प्रवेशात् निलम्बनम्, विधिवत् दण्डनं वा करिष्यते। तदर्थं छात्रः स्वयम् उत्तरदायी भविष्यति।
- परीक्षाभवने गणकयन्त्रं, चलदूरवाणी, स्मार्ट-घटी चेत्यादिकं सर्वथा वर्जितम्।

12. प्रश्नपत्रस्य परीक्षणस्य च रूपरेखा

सङ्गणकाधारिता शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षा बहुविकल्पात्मकप्रश्नपत्रमाध्यमेन भविष्यति । अस्मिन् प्रश्नपत्रे 75 बहुविकल्पीया प्रश्नाः प्रष्टव्याः सन्ति । प्रश्नपत्रे निम्नलिखिताः खण्डाः निर्धारिताः सन्ति –

- **भागः 1 – संस्कृतभाषादक्षता (Proficiency in Sanskrit Language)** (25 बहुविकल्पीयाः प्रश्नाः)
- **भागः 2 – संस्कृतशिक्षणम् (Teaching of Sanskrit)** (25 बहुविकल्पीयाः प्रश्नाः)
- **भागः 3 – शिक्षामनोविज्ञानम् (Educational Psychology)** (25 बहुविकल्पीयाः प्रश्नाः)

प्रत्येकं प्रश्नस्य चत्वारि वैकल्पिकानि उत्तराणि भविष्यन्ति, येषु एकमेव सम्यक् उत्तरं भविष्यति। केवलम् एकं सम्यक् उत्तरं चित्वा सङ्गणकपटले प्रविष्टव्यं भविष्यति ।

13. मूल्याङ्कनविधिः

शिक्षाचार्यपाठ्यक्रमस्य माध्यमं संस्कृतमेव अस्ति । प्रवेशपरीक्षायाम् उत्तीर्णतायै अधोलिखिताः निर्देशाः ध्यातव्याः सन्ति –

- त्रिषु खण्डेषु कुलप्राप्ताङ्कानां समानरूपेण गणनया उत्तीर्णतासूची निर्धारिता भविष्यति ।
- सी.यू.ई.टी-पी.जी. 2024 प्रवेशपरीक्षायाः प्राप्ताङ्कानाम् आधारेण विश्वविद्यालयस्य प्रवेशसमितिद्वारा निर्मितायाः वरीयतासूच्याः अनुसारेण प्रवेशः सुनिश्चितो भविष्यति।
- शिक्षाशास्त्रिपाठ्यक्रमे **प्रवेशार्थम्** अर्हतायै अभ्यर्थिना प्राप्तप्राप्ताङ्कानां वरीयतायाः अन्यसम्बद्धनियमानां चानुरूपेण निर्मिता भविष्यति ।

14. परीक्षापरिणामसम्बद्धाः विशेषसूचनाः

- प्रवेशपरीक्षापरिणामस्य वरीयतासूचीनिर्माणम् अखिलभारतीयस्तरे भविष्यति ।
- विश्वविद्यालयप्रवेशनीतेः अनुसारेण प्रवेशः भविष्यति ।

- प्रवेशानन्तरं प्रविष्टपरिसरात् अन्यपरिसरं प्रति स्थानान्तरणं न भविष्यति ।

15. शिक्षाचार्यप्रवेशपरीक्षायाः (2024) पाठ्यक्रमः

प्रवेशपरीक्षायाः कूटसङ्ख्या – ACQP02

पाठ्यक्रमः

SECTION - 1 संस्कृतभाषादक्षता (Proficiency in Sanskrit Language) [25 Questions]

माहेश्वरसूत्राणि प्रत्याहारनिर्माणञ्च, सन्धिः, समासप्रक्रिया, कारकाणि, उपपदविभक्तयः, लकारप्रयोगः, प्रक्रियाः णिच्, सन्, कृत्प्रत्ययाः, तद्धितप्रत्ययाः, स्त्रीप्रत्ययाः - टाप्, ङीप्, ङीष्।

SECTION - 2 संस्कृतशिक्षणम् (Teaching of Sanskrit) [25 Questions]

संस्कृतशिक्षणम्, विभिन्नाः उपागमाः, पाठ्यपुस्तकसम्प्रत्ययः, शिक्षणपद्धतयः उद्देश्यम्, सोपानानि, श्रव्यदृश्योपकरणानि, पाठ्यसहगामिक्रियाः, पाठयोजनासोपानानि

SECTION - 3 – शिक्षामनोविज्ञानम् (Educational Psychology) [25 Questions]

मनोविज्ञानपरिभाषा, मनोविज्ञानसम्प्रदायाः, बालानाम् अवस्थागतविशेषताः, अधिगमसंप्रत्ययः विशेषताश्च, अभिप्रेरणा विशेषताश्च, बुद्धिः सिद्धान्ताश्च, व्यक्तित्वस्यार्थः, प्रकृतिः, मापनम्, मानसिकस्वास्थ्यम्, विशिष्टबालकाः, सांख्यिकी।

16. प्रवेशपरीक्षार्थं पृष्टव्यप्रश्नानाम् उदाहरणानि

SECTION - 1 संस्कृतभाषादक्षता

1. 'विद्यावान्' अस्मिन् पदे अयं प्रत्ययः अस्ति -

1.	वतुप्	2.	इमतुप्
3.	मतुप्	4.	वति

उत्तरम् - वतुप्

2. 'द्वित्राः' अत्र समासः अस्ति -

1.	बहुव्रीहिः	2.	तत्पुरुषः
3.	द्विगुः	4.	द्वन्द्वः

उत्तरम् - बहुव्रीहिः

SECTION - 2 संस्कृतशिक्षणम्

3. व्याकरणशिक्षणाय अयं विधिः उपयुक्तः -

1.	व्याख्याविधिः	2.	दण्डान्वयः
3.	आगमन-निगमनविधिः	4.	खण्डान्वयः

उत्तरम् - आगमन-निगमनविधिः

4. अन्वयविधेः वर्णनं प्राप्यते -

1. अन्वयप्रबोधे
2. अन्वयदीपिकायाम्
3. अन्वयप्रकाशे
4. अन्वयशास्त्रे

उत्तरम् – अन्वयप्रबोधे

SECTION – 3 – शिक्षामनोविज्ञानम्

5. अधिगमदिशा व्यवहारवादी अयं नास्ति -

1. स्किनर्
2. थोर्नडाइक्
3. पॉवलव्
4. पियाजे

उत्तरम् - पियाजे

7. अधिगमे प्रबलनसिद्धान्तस्य प्रतिपादकोऽयं विद्यते -

1. स्किनर्
2. थोर्नडाइक्
3. पॉवलव्
4. पियाजे

उत्तरम् - स्किनर्

उपर्युक्तमार्गदर्शिकायां सर्वविधस्य परिवर्तनस्य संशोधनस्य च सर्वाधिकारः केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयाधीनः वर्तते।